EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 28.11.2019
COM(2019) 608 final

Doporučení pro

ROZHODNUTÍ RADY

o aktualizaci směrnic pro jednání o dohodách o hospodářském partnerství s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi a regiony (AKT)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

EU jednala s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi a regiony (AKT) o dohodách o hospodářském partnerství - mezi lety 2002 a 2014. EU vedla tato jednání na základě rozsáhlého mandátu a směrnic pro jednání vydaných Radou dne 12. června 2002 (9930/02).

Avšak vzhledem k řadě okolností, včetně kapacitních omezení na straně partnerů, se již uzavřené a prováděné dohody týkají pouze obchodu se zbožím. Další oblasti (jako jsou služby, investice a otázky související s obchodem) nebyly do dohod zahrnuty, ale byly výslovně zmíněny pro budoucí přezkum v tzv. „ustanoveních o opětovném přezkoumání“. Tato situace znamená, že stávající dohody o hospodářském partnerství nejsou plně přizpůsobeny obchodní realitě 21. století a zájmům EU i dotčených partnerských zemí. Je proto možné, že v nadcházejících letech bude zájem na „prohloubení“ těchto dohod s cílem zahrnout mimo jiné také služby, investice obchod a udržitelný rozvoj, práva duševního vlastnictví, politiku hospodářské soutěže a zadávání veřejných zakázek.

K dnešnímu dni existuje v zemích a regionech AKT 31 zemí provádějících sedm různých dohod o hospodářském partnerství.

Pět z těchto zemí, které v současné době provádějí prozatímní dohodu o hospodářském partnerství ve východní a jižní Africe (ESA) (Mauricius, Madagaskar, Seychely, Zimbabwe a v poslední době i Komory), požádalo o zahájení jednání na základě ustanovení o opětovném přezkoumání. Cílem je uzavřít komplexní dohodu, která jim pomůže využít příležitostí v rámci globálních hodnotových řetězců. Jednání o této komplexní dohodě byla zahájena dne 2. října 2019 na Mauriciu.

Budoucí jednání se zeměmi a regiony AKT, včetně ESA, budou vedena na základě stávajících směrnic pro jednání stanovených Radou v roce 2002, které budou doprovázet její zmocnění k zahájení jednání. Stávající směrnice z roku 2002 jsou již ve své podstatě komplexní a zahrnují téměř všechny oblasti související s obchodem. Jsou však dnes částečně zastaralé ve svém znění a postrádají soudržnost s nedávnými politickými iniciativami a prioritami EU, neboť obchod na celém světě se vyvíjí a dochází k posilování naší obchodní politiky a politiky udržitelného rozvoje.

Rada proto požádala o aktualizaci směrnic pro jednání přijatých v roce 2002 s cílem sladit znění a obsah těchto směrnic s nejnovějším vývojem a politikami v oblastech souvisejících s obchodem, zejména se sdělením Evropské komise „Obchod pro všechny“ z roku 2015, ale také s Agendou 2030, s jejími 17 hlavními cíli pro udržitelný rozvoj, a s Pařížskou dohodou o boji proti změně klimatu přijatou mezinárodním společenstvím v roce 2015.

Tato iniciativa proto představuje příspěvek k provádění sdělení „Obchod pro všechny“ a současně zohledňuje probíhající jednání o dohodě po uplynutí platnosti dohody o partnerství z Cotonou. Zohledňuje rovněž alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost, kterou zahájil předseda Komise v září 2018, a plán vnějších investic jako její důležitou složku.

Bezprostředním cílem této iniciativy je vybavit Komisi aktualizovanými směrnicemi pro jednání o dohodách o hospodářském partnerství se zeměmi a regiony AKT, které budou v souladu se současnou vyjednávací praxí EU, a zajistit, aby jakákoli další jednání se zeměmi a regiony AKT odpovídala současným obchodním výzvám.

Celkovým cílem je vyjednat aktuální a moderní obchodní dohody se zeměmi a regiony AKT, které budou stimulovat obchod a investice a podpoří tyto země v jejich začleňování do globální ekonomiky.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Výše uvedené cíle jsou v souladu se Smlouvou o Evropské unii (SEU), která stanoví, že by EU měla „povzbuzovat zapojení všech zemí do světové ekonomiky, včetně postupného odstraňování překážek mezinárodního obchodu“[1].

Cíle jsou rovněž plně v souladu s cíli dohody z Cotonou a obecnými zásadami, které tato dohoda prosazuje.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Cíle jsou v souladu s ostatními politikami EU.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Ustanovení čl. 207 odst. 4 prvního pododstavce ve spojení s čl. 218 odst. 3 a 4 SFEU.

Podle čl. 207 odst. 4 rozhoduje Rada pro sjednávání a uzavírání dohod uvedených v čl. 207 odst. 3 kvalifikovanou většinou.

Podle čl. 218 odst. 3 SFEU podává Komise Radě doporučení a Rada přijme rozhodnutí, kterým dá zmocnění k zahájení jednání.

Podle ustanovení čl. 218 odst. 4 SFEU může Rada vyjednavači vydávat směrnice a může určit zvláštní výbor, se kterým musí být jednání konzultováno.

Pokud jde o jednání o dohodách o hospodářském partnerství, Rada již schválila zahájení jednání a v roce 2002 vydala Komisi směrnice. Aktualizace směrnic pro jednání je však nezbytné pro přesnější vymezení nových jednání s ohledem na nejnovější politické iniciativy a priority EU, neboť obchod se na celém světě vyvíjí. To mimo jiné znamená, že směrnice budou muset zohlednit současné ambice EU zahrnout do svých dohod mezinárodně dohodnuté zásady a pravidla týkající se práce a životního prostředí, včetně odkazů na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030 a Pařížskou dohodu pro boj proti změně klimatu. Stávající směrnice rovněž neodrážejí potřebu ustanovení o účinném provádění a sledování těchto pravidel, ani mechanismus pro řešení případných sporů mezi stranami v této oblasti.

Komise proto doporučuje, aby Rada přijala rozhodnutí na základě čl. 207 odst. 4 prvního pododstavce ve spojení s čl. 218 odst. 3 a 4 SFEU.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Podle článku 3 SFEU je společná obchodní politika oblastí výlučné pravomoci EU. Zásada subsidiarity se proto neuplatní (čl. 5 odst. 3 SEU).

- **Proporcionalita**

Doporučení Komise je v souladu se zásadou proporcionality.

[1] Ustanovení čl. 21 odst. 2 písm. e) SEU.

- **Volba nástroje**

Rozhodnutí Rady Evropské unie o aktualizaci směrnic pro jednání o dohodách o hospodářském partnerství s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi a regiony (AKT).

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Součástí nadcházejícího posouzení dopadů na udržitelnost bude oddíl hodnocení *ex post* týkající se provádění stávající prozatímní dohody o hospodářském partnerství se zeměmi ESA.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Nepředpokládají se žádné konkrétní konzultace s občany a zúčastněnými stranami, neboť aktualizace znění je omezená.

Komise však povede konzultaci s občany a zúčastněnými stranami o jednotlivých jednáních, která mohou být v budoucnu vedena podle aktualizovaných směrnic pro jednání.

Zejména v souvislosti s nadcházejícími jednáními se státy Dohody o hospodářském partnerství ESA bude zahájeno posouzení dopadů na udržitelnost, jehož účelem bude široce konzultovat občany a zúčastněné strany, a to jak v EU, tak v regionu ESA, pokud jde o možný dopad nových obchodních témat, která mají být do dohody začleněna. Počáteční jednání byla zahájena v říjnu 2019 a souběžně s jednáními bude probíhat posouzení dopadů na udržitelnost s cílem k procesu přispět.

Posouzení dopadů na udržitelnost je platformou pro systematický dialog mezi zúčastněnými stranami a obchodními vyjednavači prostřednictvím důkladné konzultace, jíž se mohou účastnit všechny zúčastněné strany.

K hlavním zúčastněným stranám, které budou v rámci posouzení dopadů na udržitelnost konzultovány, patří veřejný sektor, nevládní organizace, podniky, sociální partneři a akademická obec.

V této fázi se neplánují žádná další jednání o prohloubení či rozšíření jiných stávajících dohod o hospodářském partnerství nad rámec dohody o hospodářském partnerství mezi EU a zeměmi ESA. Každý takový počin bude doprovázet posouzení potenciálního dopadu a komplexní konzultace se zúčastněnými stranami na regionální úrovni a v jednotlivých zemích.

Komise také pravidelně provádí konzultace se zúčastněnými stranami, mimo jiné v rámci skupiny odborníků pro obchodní dohody[2] a dialogu s občanskou společností[3].

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Nevztahuje se na tento návrh.

[2] http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/

[3] http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531

- **Posouzení dopadů**

Posouzení dopadů není v této fázi vyžadováno, neboť jednání o dohodách o hospodářském partnerství se zeměmi a regiony AKT vycházejí ze stávajícího zmocnění Komise Radou z roku 2002. Podstata jednání nepředstavuje novou oblast politiky; jedná se o pokračování jednání, která již léta probíhají.

Posouzení dopadů *ex ante* se obvykle provádí pouze v případě, kdy je zapotřebí podpořit rozhodnutí zahájit či nezahájit jednání s některými obchodními partnery, tj. předtím, než Rada udělí zmocnění k zahájení jednání. V tomto případě Rada již potvrdila, že k prohloubení jednání se zeměmi ESA není zapotřebí nové zmocnění.

Vzhledem k tomu, že rozsah změn stávajících směrnic pro jednání je omezený, neměl by být dopad významný.

Jak je uvedeno v oddíle o konzultacích se zúčastněnými stranami, Evropská komise plánuje pro jednání o nových jednáních se zeměmi ESA, která budou zahájena na začátku roku 2020, posouzení dopadů na udržitelnost. Toto posouzení bude zahrnovat část hodnocení *ex post* týkající se provádění stávající dohody o hospodářském partnerství. To by nám umožnilo posoudit účinky, které přesahují rámec toho, co hodnotíme v rámci klasických posouzení dopadů na udržitelnost. Stejný přístup by mohl platit pro jakákoli budoucí jednání o prohloubení ostatních stávajících dohod o hospodářském partnerství.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Základní práva**

Iniciativa je plně v souladu s Listinou základních práv Evropské unie a zejména s článkem 8 o ochraně osobních údajů.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tato iniciativa nemá rozpočtové důsledky.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Informativní dokumenty (v případě směrnic)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Nevztahuje se na tento návrh.

Doporučení pro

ROZHODNUTÍ RADY

o aktualizaci směrnic pro jednání o dohodách o hospodářském partnerství s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi a regiony (AKT)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 4 první pododstavec ve spojení s čl. 218 odst. 3 a 4 této smlouvy,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Rada Evropské unie přijala dne 12. června 2002 směrnice pro jednání o dohodách o hospodářském partnerství s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi a regiony (AKT).

(2) Uzavřené dohody o hospodářském partnerství se zeměmi a regiony AKT zahrnují ustanovení o opětovném přezkoumání pro budoucí přezkum těchto dohod.

(3) Aktualizace směrnic pro jednání je nezbytná pro přesnější vymezení nových jednání s ohledem na nejnovější politické iniciativy a priority EU, neboť obchod se na celém světě vyvíjí.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek

Směrnice pro jednání určené Komisi o jednáních o dohodách o hospodářském partnerství s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi a regiony (AKT) se mění v souladu s přílohou.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně